

श्यावाश्व आत्रेयः। मरुतः। जगती, ७-८ त्रिष्टुप्

आ रुद्रास इन्द्रवन्तः सजोषसो हिरण्यरथाः सुविताय गन्तन।

इयं वो अस्मत्प्रति हर्यते मतिस्तृष्णजे न दिव उत्सा उदन्यवे ॥ ५.०५७.०१

रुद्रासः- रुद्रजाः। इन्द्रवन्तः- ईशानशीलाः। सजोषसः- समानप्रीतयः। हिरण्यरथाः-
ज्वलद्वाहनाः। सुविताय- सुगमनाय। आ गन्तन- आगच्छत। अस्मत्- अस्माकम्। इयम्-
एषा। मतिः। वः- अस्मान्। प्रति हर्यते- कामयते। तृष्णजे- तृष्णायुक्ताय। उदन्यवे-
उदककामाय। दिवः- नभसः। उत्साः- उदकानि। न- इव। अस्मानागच्छत ॥१॥

वाशीमन्त ऋष्टिमन्तो मनीषिणः सुधन्वान इषुमन्तो निषङ्गिणः।

स्वश्वाः स्थ सुरथाः पृश्निमातरः स्वायुधा मरुतो याथना शुभम् ॥ ५.०५७.०२

वाशीमन्तः- तक्षणायुधवन्तः। ऋष्टिमन्तः- छुरिकावन्तः। मनीषिणः- मनस ईशानशीलाः।
सुधन्वानः- शोभनधनुष्काः। इषुमन्तः- बाणयुक्ताः। निषङ्गिणः- निषङ्गवन्तः। स्वश्वाः-
शोभनतुरगाः। स्थ- भवथ। सुरथाः। पृश्निमातरः- पृश्निजाः। स्वायुधाः- शोभनायुधोपेताः।
मरुतः। शुभम्- शोभनम्। याथन- गच्छथ ॥२॥

धूनुथ द्यां पर्वतान्दाशुषे वसु नि वो वना जिहते यामनो भिया।

कोपयथ पृथिवीं पृश्निमातरः शुभे यदुग्राः पृषतीरयुग्ध्वम् ॥ ५.०५७.०३

द्याम्- दिवि। पर्वतान्- मेघान्। दाशुषे- दात्रे। धूनुथ- कम्पयथ। वसु- सम्पदं प्रापयथ। वः-
युष्माकम्। यामनस्य- गमनस्य। भिया- भीत्या। वना- वनानि। जिहते- कम्पन्ते। पृश्निमातरः-
पृश्निजाः। पृथिवीम्- भूमिम्। कोपयथ- वृष्ट्या क्षोभयथ। शुभे- शोभनोदकनिमित्ते। उग्राः-
उद्गूर्णाः। पृषतीः। अयुग्ध्वम्- योजयथ ॥३॥

वात॒त्विषो मरु॒तो वर्ष॑निर्णिजो य॒मा इव॑ सुस॒दृशः सु॒पेश॑सः ।

पि॒शङ्गा॑श्वा अरु॒णाश्वा अरे॒पसः॑ प्र॒त्वक्ष॑सो म॒हिना द्यौरि॑वो॒रवः॑ ॥ ५.०५७.०४

वात॒त्विषः- चल॑दीप्तियुक्ताः । मरु॒तः । वर्ष॑निर्णिजः- वृष्टि॒रूपाः । य॒मा इव॑- यम॒ळाविव॑ । सुस॒दृशः-
पर॑स्परसदृशाः । सु॒पेश॑सः- सु॒रूपाः । पि॒शङ्गा॑श्वा अरु॒णाश्वाः- नाना॑विधवर्णतुरगोपेताः । अरे॒पसः-
अदो॑षाः । प्र॒त्वक्ष॑सः- प्रकर्षेण तनूकर्तारः । म॒हिना- स्वमहि॑म्ना । द्यौः- नभः । इव । उ॒रवः-
विस्तृ॑ताः ॥४॥

पु॒रु॒द्रप्सा अ॒ञ्जिम॑न्तः सु॒दान॑वस्त्वेषसं॒दृशो अ॒नव॑भ्ररा॒धसः॑ ।

सु॒जा॒तासौ ज॒नुषा॑ रु॒क्मव॑क्षसो दि॒वो अ॒र्का अ॒मृतं॑ नाम॒ भेजि॑रे ॥ ५.०५७.०५

पु॒रु॒द्रप्साः- प्रभू॑तप्रवाहाः । अ॒ञ्जिम॑न्तः- प्रका॒शाः । सु॒दान॑वः- शोभ॑नदानाः । त्वेष॑सं॒दृशः-
दीप्त॑दर्शनाः । अ॒नव॑भ्ररा॒धसः- अत्य॑धिकसिद्धाः । सु॒जा॒तासः- शोभ॑नोद्भवाः । ज॒नुषा- जन्म॑ना ।
रु॒क्मव॑क्षसः- हिरण्म॑यहारयुक्तवक्षसः । दि॒वः- नभ॑सः । अ॒र्काः- पू॒ज्याः । अ॒मृतं॑ नाम- अमृ॑तत्वम् ।
भेजि॑रे ॥५॥

ऋ॒ष्ट्यो वो मरु॒तो अंस॑यो॒रधि॑ सह॒ ओजो॑ बा॒ह्वोर्वो बलं॑ हि॒तम् ।

नृ॒म्णा शी॒र्षस्वा॑यु॒धा रथे॑षु वो॒ विश्वा॑ वः श्री॒रधि॑ त॒नूषु॑ पि॒पिशे॑ ॥ ५.०५७.०६

मरु॒तः । वः- युष्मा॑कम् । अंस॑योः- स्कन्ध॑योः । अधि॑ । ऋ॒ष्ट्यः- आयु॑धानि । वः- युष्मा॑कम् ।
बा॒ह्वोः- भुज॑योः । सहः- सह॑नशक्तिः । ओजः- तेजः । बल॑म् । हि॒तम्- निहि॑तम् । शी॒र्षसु॑-
शि॒रःसु॑ । नृ॒म्णा- नरो॑चितान्युष्णीषादीनि । वः- युष्मा॑कम् । रथे॑षु- वाह॑नेषु । आयु॑धा- आयु॑धानि ।
वः- युष्मा॑कम् । त॒नूषु- देहे॑षु । । विश्वा॑- सर्व॑म् । श्रीः- मङ्ग॑लम् । अधि॑ पि॒पिशे॑- रूप॑वद्भवति ॥६॥

गोम॒दश्वा॑व॒द्रथ॑वत्सु॒वीरं॑ च॒न्द्रव॑द्राधो मरु॒तो ददा॑ नः ।

प्र॒शस्तिं॑ नः कृ॒णुत॑ रु॒द्रिया॑सो भक्षी॒य वोऽव॑सो दै॒व्यस्य॑ ॥ ५.०५७.०७

हे मरुतः । गोमत्- धेनुयुक्तं रश्मियुक्तम् । रथवत्- वाहनयुक्तं रंहणशीलम् । सुवीरम्- शोभनवीर्यम् ।
चन्द्रवत्- आह्लादकरम् । राधः- संसिद्धिमयं धनम् । नः- अस्मभ्यम् । दद- दत्त । रुद्रियासः- हे
रुद्रजाः । नः- अस्मभ्यम् । प्रशस्तिम्- स्वमन्त्रम् । कृणुत- कुरुत दत्तेति भावः । वः- युष्माकम् ।
अवसः- रक्षणम् । दैव्यस्य- दिव्यम् । भक्षीय- भजेय ॥७॥

हये नरो मरुतो मृळता नस्तुवीमघासो अमृता ऋतज्ञाः ।

सत्यश्रुतः कवयो युवानो बृहद्भिरयो बृहदुक्षमाणाः ॥ ५.०५७.०८

तुवीमघासः- बहुविधधनाः । अमृताः- अमृतस्वरूपाः । ऋतज्ञाः- प्रकृतिनियतिभूतसत्यज्ञाः ।

मरुतः । हये- हे । नरः- नेतारः । सत्यश्रुतः- सत्यश्रुतिमन्तः । कवयः- क्रान्तदर्शिनः । युवानः-

तरुणाः । बृहद्भिरयो- महामेघाः । बृहदुक्षमाणाः- अधिकं सिञ्चन्तः । नः- अस्मान् । मृळत-

आनन्दयत ॥८॥